

XXV Ogólnopolska Konferencja Naukowa
Problemy Społeczeństwa Informacyjnego, PSI2022
eif.usz.edu.pl/psi2022

PANDEMIA DEZINFORMACJI

CÓŻ TO JEST PRAWDA?

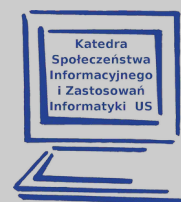
20 maja 2022

Instytut Otwartego Społeczeństwa
instytutOS.pl

UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI
INSTYTUT EKONOMII I FINANSÓW

Miasto Szczecin

Od 25 lat celem konferencji z cyklu „Problemy Społeczeństwa Informacyjnego” jest stworzenie forum do wymiany poglądów na temat aktualnego stopnia rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Każdego roku pochyłaliśmy się nad innymi szczegółowymi aspektami jego rozwoju, w obszarze na przykład: ekonomii, e-biznesu, dydaktyki, rozrywki, zdrowia, nowych technologii, telepracy, wspomagania przy pomocy technologii informacyjnych osób niepełnosprawnych, funkcjonowania administracji czy miasta, roli sztucznej inteligencji, Internetu - nazywanego kamieniem węgielnym społeczeństwa informacyjnego... Ostatnio rozważaliśmy problem technologii informacyjnych w czasie i po pandemii koronawirusa i dyskutowaliśmy czy nastąpi powrót do normalności?

Minął rok i problemy te są nadal otwarte... Można więc pozostać w tym obszarze, ale już nie w ujęciu medycznym, izolacji, kwarantanny, czy też ewidencji zdarzeń związanych z pandemią, ale w aspekcie informacji o niej, a właściwie dezinformacji. Niestety obecnie dezinformacja nie ogranicza się tylko do pandemii koronawirusa, ale rozprzestrzeniła się na wiele różnych obszarów życia społeczno-gospodarczego - od pozornie niewinnych „ploteczek internetowych” po politykę taką przez duże „P”.

Co się porobiło z tą informacją??? Niektórzy uspokajają, że przecież „zawsze tak było”, że wkradały się w przekaz informacji jakieś drukarskie chochliki, niedopowiedzenia, unikanie całej prawdy, przedstawianie jej w sposób tendencyjny a nawet nieprawdziwy, na przykład przy pomocy fałszywych świadków! I pojawiało się pytanie, nurtujące człowieka (do dziś!) - cóż to jest prawda???

Ale obecnie skala zjawiska dezinformacji nie ma sobie równych. Niemal wszystkie mass media prześcigają się w tym procederze, serwisy społecznościowe kształtują świadomość swoich użytkowników, często nie zważając na podstawowe zasady moralności, etyki a nawet prawa.

Warto pomyśleć, jakie są powody pandemii dezinformacji? Czy działa tu również, podobno uniwersalna zasada „jak nie wiadomo o co chodzi, to chodzi o pieniądze?” A może chodzi też o władzę, dominację, destrukcję fundamentów społeczeństwa bądź co bądź informacyjnego?

Jakie skutki tej pandemii są już widoczne? I czy jest na nią rada? Uznane autorytety, prawni dziennikarze...? Czy pomocne mogą tu być obiektywne narzędzia statystyki lub prawdziwe naukowe metody badawcze, z których wyniki są wiarygodne i sumiennie interpretowane...?

Do przeciwdziałania dezinformacji wymagana jest przede wszystkim zmiana świadomości obywateli, nie tylko dzieci i młodzieży, ale także osób dorosłych, decydentów, nauczycieli, przedsiębiorców, dziennikarzy, przedstawicieli świata kultury i nauki, wreszcie całego społeczeństwa.

Łatwo zauważyć, że jest to obszerny temat wymagający pogłębionej refleksji naukowej z punkt widzenia różnych dziedzin wiedzy. Jest to temat rzeka. Rzeka, która ma swoje źródła w naszej pierwszej edycji konferencji PSI w 1998 roku, której tematem przewodnim była... „Kultura informacyjna”. A może i dzisiaj (po 25 latach) warto wrócić do tego zapomnianego już przez wielu hasła?

TEMATYKA KONFERENCJI

- Przyczyny i skutki dezinformacji
- Rola autorytetów w interpretacji informacji
- Dezinformacja w świetle prawa
- Serwisy społecznościowe w kształtowaniu świadomości użytkowników
- Mass media w kreowaniu baniek informacyjnych
- Edukacja medialna jako forma przeciwdziałania dezinformacji
- Etyka dziennikarska
- Wpływ jakości informacji na procesy gospodarcze
- Negatywne implikacje postprawdy i fake newsów
- Text mining - klucz do zrozumienia chaosu informacyjnego
- Statystyka jako narzędzie tworzenia obrazu rzeczywistości
- Zastosowanie metod naukowych do oceny jakości i wiarygodności informacji

RADA NAUKOWA

- prof. dr hab. Agnieszka Szewczyk
Uniwersytet Szczeciński - przewodnicząca
- dr Tomasz Łukaszewski
Uniwersytet Szczeciński
- dr Marek Mazur
Uniwersytet Szczeciński
- dr Zbigniew Stempnakowski
Uniwersytet Szczeciński
- dr Agata Wawrzyniak
Uniwersytet Szczeciński
- dr Barbara Wąsikowska
Uniwersytet Szczeciński
- dr Grzegorz Wojarnik
Uniwersytet Szczeciński
- dr hab. Lilianna Nowak, prof. UE
Uniwersytet Ekonomiczny, Poznań
- prof. dr hab. Bogusław Machaliński
PUM Szczecin
- dr inż. Maciej Możejewski
Instytut Otwartego Społeczeństwa,
- dr Dominik Rozkrut
Główny Urząd Statystyczny

KOMITET HONOROWY

- dr hab. Ewa Krok, prof. US
- prof. dr hab. Adam Nowicki
- prof. dr hab. inż. Piotr Sienkiewicz
- prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek
- prof. dr hab. Bogdan Stefanowicz
- prof. dr hab. Lech W. Zacher

LEKARSTWO NA PLOTKI

Według podań z XVI wieku, do św. Filipa Neri przyszła po duchową poradę pewna hrabina, niepoprawna plotkara, a mielenie językiem o i na innych, stało się niemal sensem jej życia. Wiedziała, że źle czyni, ale nie mogła się z tego wyzwolić, znaleźć na to lekarstwa.

Św. Filip polecił hrabinie, aby rozrzuciła worek piór i puchu z gęsi na wietrze. Zdziwiona, wykonała jednak to zadanie. Gdy po pewnym czasie, ponownie przyszła do św. Filipa wyznała, że znów popełniła ten sam grzech języka. Tym razem mędrzec polecił jej pozbierać rozsypane pióra i puch. Tego zadania nie potrafiła nijak wykonać.

Zmartwiona, zrozumiała jednak, że plotki rozprzestrzeniają się w podobnie szybki sposób jak

pióra na wietrze, ale ich zebrać, cofnąć, odwołać czy sprostować już nie można ... Poszybowały w świat i żyją własnym życiem, przenosząc się jak wirus (!). A plotki zaczynają się zwykle od słów: „nie wiem czy to prawda, ale mówią, że ...”. Nie mają one w sobie nic z delikatności puchu. Mogą być ostre niczym chirurgiczny skalpel i zniszczyć komuś życie.

Po pięciu wiekach powyższe prawdy w zasadzie nic nie straciły na aktualności. No może tylko to, że obecnie Internet jest szybszy niż wiatr i dociera (niemal) wszędzie. I wystarczy zamienić staroświeckie może słowo „plotka” na całkowicie współczesne „fake news” ...

- ➔ „Plotkując i obgadując dopuszczamy się trzech rzeczy, które zabijają:
  1. dezinformacji - nie wiadomo czy to prawda, lub to tylko połowa prawdy, ta, która jest dla nas wygodna
  2. zniesławienia - powtarzanie, przekazywanie dalej wad i niedoskonałości danej osoby, „zabawa w dziennikarza”
  3. oszczerstwa - mówienie nieprawdyTe trzy - to po trosze duch Kaina - zabić brata językiem.” / Papież Franciszek /
- ➔ „Wszystko, co słyszymy, to opinia, a nie fakt. Wszystko, co widzimy, to perspektywa, a nie prawda.” / Marek Aureliusz /
- ➔ „Lepiej mieć zero informacji, niż być zdezinformowanym, bo oznacza to informację ujemną, mniejszą od zera.” / Stanisław Lem /
- ➔ „(...) tłum na ogół zajmuje pozycję wyczekującej uwagi, co w nadzwyczajny sposób ułatwia sugestię. Jak zaraza rozchodzi się pierwsza lepsza ujęta w słowa sugestia, opanowuje wszystkie umysły, nadaje im pewien kierunek, każe im dążyć do jak najszybszego urzeczywistnienia panujących w danym momencie idei. Nie ma wtedy znaczenia, czy chodzi o podpalenie pałacu, czy o wielkie poświęcenie, gdyż każdej myśli poddaje się tłum z jednakową łatwością.” / Gustave Le Bon /

KONKURS STUDENCKI

Studentów z różnych kierunków studiów zapraszamy do uczestnictwa w czternastej edycji konkursu towarzyszącego konferencji już od roku 2008. Szczegóły konkursu projektów studenckich dostępne na stronie: eif.usz.edu.pl/psi2022.

FORMY UCZESTNICTWA

- ➔ forma hybrydowa (WEFiZ ul. Mickiewicza 64, Szczecin, sala 127) + platforma Teams
<https://tinyurl.com/konferencjapsi25>
- ➔ uczestnictwo w konferencji nie wiąże się z żadnymi opłatami
- ➔ udział osobisty on-line (czynny lub bierny), wygłoszenie referatu

TERMINARZ KONFERENCJI

- ➔ 13.05.2022 - zgłoszenie tytułu wystąpienia (na adres: grzegorz.wojarnik@usz.edu.pl)
- ➔ 20.05.2022 - konferencja

KOMITET ORGANIZACYJNY

- ➔ dr Zbigniew Stempnakowski, przewodniczący,
E: zbigniew.stempnakowski@usz.edu.pl
- ➔ dr Agata Wawrzyniak, dr Barbara Wąsikowska, sesje studenckie,
E: agata.wawrzyniak@usz.edu.pl, E: barbara.wasikowska@usz.edu.pl
- ➔ dr Marek Mazur, dr Grzegorz Wojarnik, konkurs studencki,
E: marek.mazur@usz.edu.pl, E: grzegorz.wojarnik@usz.edu.pl
- ➔ dr Tomasz Łukaszewski, media/marketing,
E: tomasz.lukaszewski@usz.edu.pl

- Katedra Społeczeństwa Informacyjnego i Zastosowań Informatyki w Instytucie Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Szczecińskiego
- Główny Urząd Statystyczny
- Polskie Towarzystwo Informatyczne, Oddział Zachodniopomorski
- TechnoPark Pomerania
- Urząd Miasta Szczecin

W CIĄGU 25 EDYCJI KONFERENCJĘ WSPÓŁTWORZYLI

- prof. dr hab. inż. Ryszard Budziński - Uniwersytet Szczeciński
1999, 2003-2004, 2007
- dr hab. Jacek Cyprijański, prof. US - Uniwersytet Szczeciński
2012-2016, 2020
- Krzysztof Derbiszewski - Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie
2002
- dr Krystyna Doktorowicz - Uniwersytet Śląski
2001-2003, 2005, 2007
- prof. dr hab. Zygmunt Drażek - Uniwersytet Szczeciński
2002-2004, 2007
- Marek Dymek - Urząd Miasta Szczecin
2001, 2017-2019
- prof. dr hab. Dariusz Dziuba - Uniwersytet Warszawski
2002-2003, 2005, 2007
- Andrzej Feterowski - Urząd Miasta Szczecin
2006-2007
- dr hab. inż. Zdzisław Gomółka, prof. US
1999-2000, 2003-2005, 2007-2008
- dr hab. Michał Goliński - Szkoła Główna Handlowa
2003, 2005-2007, 2020-2021
- mgr Anna Gontarek-Janicka - Uniwersytet Szczeciński
2007, 2012
- dr Urszula Grzeškowiak - Uniwersytet Szczeciński
1998-1999
- dr inż. Małgorzata Iszkowska - ComputerLand
2003
- dr hab. Edward Kolbusz, prof. US - Uniwersytet Szczeciński
1998-1999, 2003-2004, 2007
- dr Tomasz Komorowski - Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
2017-2021
- prof. dr hab. Danuta Kopycińska - Uniwersytet Szczeciński
2002
- Jerzy Waldemar Kotłęga - Zachodniopomorski Kurator Oświaty
2006
- Maciej Kopeć - Zachodniopomorski Kurator Oświaty
2007
- prof. dr hab. Jerzy Korczak - Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
2007
- Krzysztof Kozakowski - Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Pomorski Uniwersytet Medyczny
2017-2019
- dr hab. Ewa Krok, prof. US - Uniwersytet Szczeciński
1998-2021
- Grażyna Kruk - TP S.A.
2001
- dr inż. Kazimierz Krupa - Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Rzeszowie
2001-2003, 2005-2007
- Prof. dr hab. Teresa Lubińska - Uniwersytet Szczeciński
2001-2002
- prof. n. med. dr hab. Jan Lubiński - Pomorska Akademia Medyczna
2010
- dr hab. Małgorzata Łatuszyńska, prof. US - Uniwersytet Szczeciński
2007
- dr Tomasz Łukaszewski - Uniwersytet Szczeciński
2020-2021
- prof. dr hab. Bogusław Machaliński - Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie
2021
- prof. dr Leszek Maciaszek - Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
2007
- dr hab. inż. Marian Malicki, prof. US - Uniwersytet Szczeciński
2002
- prof. dr hab. Andrzej Małachowski - Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
2007
- Agnieszka Marciniak - Urząd Miasta Szczecin
2007
- dr Joanna Matusiak - Uniwersytet Szczeciński
2011

- dr Marek Mazur - Uniwersytet Szczeciński
1998-2021
- dr inż. Maciej Możejewski - Instytut Otwartego Społeczeństwa, instytutOS.pl
2017, 2019-2021
- Marcin Nalepa - Oracle Polska
2001
- prof. dr hab. Marian Niedźwiedziński - Uniwersytet Łódzki
2003-2005
- dr hab. Lilianna Nowak, prof. UE - Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
2020-2021
- dr Michał Nowakowski - Uniwersytet Szczeciński
2012
- prof. dr hab. Adam Nowicki - Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
2006-2021
- prof. dr hab. Józef Oleński - Uniwersytet Warszawski
2001, 2003-2005, 2007-2011
- prof. dr hab. Jadwiga Orylska - Akademia Rolnicza w Szczecinie
2001, 2003, 2005-2007
- prof. dr hab. inż. Mieczysław Owoc - Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
2007
- Mirosław Pawelec - ComputerLand
2001
- prof. dr hab. Agnieszka Pawłowska - Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
2003, 2005, 2007
- prof. dr hab. Kazimierz Perechuda - Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
2007
- dr Magdalena Pętlak - Uniwersytet Szczeciński
2011
- prof. dr hab. inż. Andrzej Piegat - Uniwersytet Szczeciński
2003-2004
- dr Czesław Plewka - CDiDN w Szczecinie
2006-2007
- dr Krystyna Polańska - Szkoła Główna Handlowa
2001-2003, 2005, 2007
- dr Dominik Rozkrut - Główny Urząd Statystyczny
2017-2021
- mgr Justyna Sarnacka - Uniwersytet Szczeciński
2004-2006
- Jerzy Sawka - Gazeta Wyborcza
2001
- prof. dr hab. inż. Piotr Sienkiewicz - Akademia Obrony Narodowej
2000, 2008-2021
- prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek - Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
2008-2021
- Ryszard Słoka - Urząd Miasta Szczecin
2007
- dr hab. Jadwiga Sobieska-Karpińska, prof. AE - Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
2007
- prof. dr hab. Bogdan Stefanowicz - Szkoła Główna Handlowa
1998, 2003, 2005, 2007-2021
- dr Zbigniew Stempnakowski - Uniwersytet Szczeciński
1998-2021
- prof. dr hab. Andrzej Straszak - Instytut Badań Systemowych PAN Warszawa
2009-2018
- prof. dr hab. Agnieszka Szewczyk - Uniwersytet Szczeciński
1998-2021
- prof. dr hab. Zdzisław Szyjewski - Uniwersytet Szczeciński
1998-2005, 2007-2008
- mgr Elżbieta Świdarska - Szczeciński Park Naukowo-Technologiczny
2008
- Dorota Tyszkiewicz-Janik - Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie
2002
- prof. dr inż. Jacek Unold - Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
2003, 2005, 2007
- dr Agata Wawrzyniak - Uniwersytet Szczeciński
1998-2021
- dr Barbara Wąsikowska - Uniwersytet Szczeciński
2018-2021
- mgr Irena Winiarska - Uniwersytet Szczeciński
1998-1999
- prof. dr hab. Tadeusz Wierzbicki - Uniwersytet Szczeciński
2003-2004, 2007
- dr Grzegorz Wojarnik - Uniwersytet Szczeciński
1998-2021
- dr hab. Waldemar Wolski, prof. US
2007
- dr inż. Kornel Wydro - Politechnika Warszawska
2001-2003, 2005-2007
- prof. dr hab. Lech Zacher - Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości w Warszawie
2008-2021
- Dorota Zawadzka - UPC
2001